

МЕНТОРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ТУРИЗМУ

Г. П. Щука

galina_shchuka@ukr.net

*кафедра географії та туризму Закарпатського угорського
інституту ім. Ференца Ракоці II, м. Берегове*

Ю. В. Безрученков

br7920@gmail.com

*кафедра професійної освіти, ресторанного і туристичного бізнесу
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Лубни*

Історія вітчизняної педагогіки дуже тісно пов'язана з поняттям наставництва: такий інститут був досить відомим у часи Київської Русі, отже, виник значно раніше. Натомість поняття «менторство» в системі освіти України вважається більш інноваційним і досі дискутується.

Феномен менторства науковцями розглядається в контексті: ефективного інструменту професійної підготовки та професійного розвитку майбутніх працівників до ринку праці; моделі професійного розвитку майбутнього фахівця; засобу забезпечення принципу навчання впродовж життя, студентоцентрованого, компетентісно орієнтованого навчання [1, с. 284].

Аналіз результатів наукових досліджень М. Бойченко, Н. Гаврилів, Ю. Кіщенко, І. Манохіної, І. Поліщук, І. Сидорук та інших, вказує на те, що діяльність ментора не обмежується рамками аудиторії і передбачає значну кількість різноманітних активностей, починаючи від створення доброзичливих, демократичних умов спілкування, що дозволяє студенту відчувати себе впевнено, до оснащення «корисними» контактами, які допоможуть йому реалізуватися в професійному житті.

Очевидно, що в період пандемії, який характеризувався хаосом та невизначеністю, онлайн-форми навчання не могли в повній мірі забезпечити всебічний розвиток дитини. Посилення російської агресії призвело до ще більшого зростання вразливості підростаючого покоління. Все це актуалізувало питання наявності в освітньому середовищі людей, до яких можна звернутися за порадою та підтримкою. Особливо гостро це питання стоїть на туристичних спеціальностях: останні чотири роки вітчизняна сфера туризму демонструє негативні показники, що демотивує здобувачів вищої освіти.

Отже, в системі підготовки фахівців туризму склалася суперечність, коли є потреба в інституті менторства і немає відповідного нормативно-правового та навчально-методичного забезпечення. Тому метою даної публікації є визначення основних складових, які будуть основою цієї структури.

В рамках даного дослідження ми не розділяємо поняття «менторство» та «наставництво» і розглядаємо цей процес з точки зору забезпечення ефективності підготовки майбутнього фахівця сфери туризму. Це передбачає формування у здобувача як загальних та спеціалізованих компетентностей, які

дозволять йому бути успішним у туристичному бізнесі, так і особистісних характеристик проактивного свідомого громадянина України.

Як показує практика, успішним інститут менторства є в тому випадку, коли він охоплює всі ланки по вертикалі організації та не має обмежень по горизонталі. Здебільшого, при правильній організації профорієнтаційної роботи в закладі вищої освіти, ментор у потенційного студента з'являється на тому етапі, коли він ще лише розглядає можливість та доцільність отримання освіти в даному закладі за даною спеціальністю і відвідує День відкритих дверей у якості абітурієнта. В даному випадку ментором може виступити як студент, так і викладач, в їхні обов'язки входить надати вичерпну інформацію про освітню програму та умови її реалізації.

Друга важлива «точка дотику» – вступ та перші дні / тижні навчання. Традиційно основне навантаження по супроводу здобувача в цей період покладається на куратора та органи студентського самоврядування. В їхні обов'язки входить полегшення періодів вступу та адаптації, що передбачає допомогу у вирішенні побутових питань та надання впевненості у власних силах у навчальному процесі. З урахуванням реалій воєнного життя необхідно забезпечити можливість роботи з психологом.

Третя «точка дотику» - підготовка наукової роботи. Незважаючи на той факт, що курсові роботи лише умовно можна зараховувати до наукової роботи, в більшій мірі вони мають не науковий, а навчально-дослідницький характер, практика показує, що у більшості здобувачів відсутні або в недостатній мірі сформовані дослідницькі компетентності, що вказує на необхідність супроводу з боку наукового керівника. Успішність виконання менторських обов'язків керівником визначається бажанням здобування продовжити навчання на другому (магістерському) чи третьому (освітньо-науковому) рівнях.

Четверта «точка дотику» – практична підготовка. Ментором у даному випадку може бути викладач професійно орієнтованої дисципліни, або керівник практики (від закладу чи підприємства). В його функції входить професійна підготовка здобувача вищої освіти та формування стилю його професійної діяльності.

Очевидно, що ці «точки дотику» визначені досить умовно: з одного боку, ці виклики стоять перед кожним зі здобувачів, з іншого, кожен має власний рівень сформованості тих чи інших компетентностей, що забезпечує збільшення чи зменшення існуючих ризиків. До того ж, не обов'язково, щоб один ментор виконував усі названі функції, або кожна «точка дотику» була пов'язана з новою особою. Це можуть бути стосунки, які склалися на початку навчання, і тривають після отримання диплому. Це можуть бути кілька наставників, кожен з яких задовольняє потреби в одній зі сфер життя здобувача. Головне, що характеризує ці стосунки – це добровільність та можливість для розвитку як ментора, так і його протеже.

Отже, незважаючи на відсутність нормативного визначення менторства, є приклади успішних практик, які показують важливість даного виду діяльності з точки зору забезпечення ефективності навчального процесу. В статті розглянуто можливості впровадження менторства в процес підготовки фахівців

туризму та визначено «точки дотику», де присутність ментора має бути обов'язковою, забезпечуватися навчальним закладом та матеріально заохочуватися. В подальших публікаціях буде визначено основні умови організації процесу менторства.

Список використаних джерел

1. Сидорук І. І. Роль менторства у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки.* 2019. № 2 (18). С. 283–289. DOI: 10.32342/2522-4115-2019-2-18-36

РОЗДІЛ 3 **ПРИРОДНИЧО-ГЕОГРАФІЧНІ СТУДІЇ:** **МЕТОДОЛОГІЯ І ПРАКТИКА**

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ БРОДІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

П. С. Войтків

[*petro.voytkiv@lnu.edu.ua*](mailto:petro.voytkiv@lnu.edu.ua)

Є. А. Іванов

[*yevhen.ivanov@lnu.edu.ua*](mailto:yevhen.ivanov@lnu.edu.ua)

Т. Я. Кладько

[*taras.kladko@lnu.edu.ua*](mailto:taras.kladko@lnu.edu.ua)

кафедра конструктивної географії і картографії Львівського національного університету імені Івана Франка, м. Львів

Земельні ресурси Бродівської міської територіальної громади є системою поєднання, розвитку та розміщення господарського комплексу, складною природно-економічною системою, яка зазнає певних антропогенних впливів. У географічному відношенні є поверхнею суходолу із характерними природно-історичними (значною лісистістю, розміщенням природоохоронних і водно-болотних територій та економічними умовами – сукупністю земельних угідь, які відображають форму використання землі як засобу виробництва. Ці ресурси громади зазнають антропогенної трансформації, втрати багатьох природних ділянок, погіршення літологічного стану, гідрологічного режиму і структури природокористування. Загалом на екологічний стан довкілля в межах громади здійснюють вплив сільськогосподарські і промислові підприємства, об'єкти інфраструктури населених пунктів, а також впровадження різних технологій ведення сільського і лісового господарства. Внаслідок такого антропогенного навантаження на геосистеми громади, певні площі земельного фонду суттєво різняться між собою за ступенем використання, порушення і вразливістю.

Метою дослідження є вивчення сучасного стану земельного фонду та використання земельних ресурсів на території Бродівської міської територіальної громади Золочівського району Львівської області. Об'єктом дослідження є земельні ресурси цієї громади, а предметом – її сучасний стан та використання